

Περιεχόμενα

1. ΓΙΑ 270 ΕΥΡΩ ΔΕΝ ΤΗΣ ΔΙΝΟΥΝ ΠΤΥΧΙΟ	ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 12/03 / ₂₀₂₃ σελ. 16
2. ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ	ΤΑ ΝΕΑ 13/03/ ₂₀₂₃ σελ. 19,22,43
3. ΟΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 01/02 / ₂₀₂₃ σελ. 39-41
4. ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ 01/02 / ₂₀₂₃ σελ. 42,43

1. ΓΙΑ 270 ΕΥΡΩ ΔΕΝ ΤΗΣ ΔΙΝΟΥΝ ΠΤΥΧΙΟ

Μέσο: . . . . . ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 12/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 16

» ΚΑΙ ΝΕΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΣΤΟ Π.Θ.

Για 270 ευρώ δεν της δίνουν πτυχίο

Μετά τον Λαυρέντη, η αριστούχος απόφοιτη του τμήματος Νοσηλευτικής Ελισάβετ δεν μπαίνει στη λίστα των πτυχιούχων λόγω οφειλής στη Φοιτητική Μέριμνα

Αριστούχος φοιτήτρια του τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που ολοκλήρωσε τον κύκλο των σπουδών της με βαθμό 8,80, δεν συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των αποφοίτων που θα ορκιστούν στις επιστήμες τους και θα λάβουν τα πτυχία τους, κατά τη διάρκεια του κύκλου ορκωμοσιών που ξεκινά στις 30 Μαρτίου και ολοκληρώνεται στις 6 Απριλίου. Η αριστούχος απόφοιτη δεν μπορεί να συμμετέχει στην τελετή ορκωμοσιών ούτε να πάρει το πτυχίο της, αν προηγουμένως, όπως ενημερώθηκε, δεν φροντίσει να τακτοποιήσει οικονομική εκκρεμότητα 270 ευρώ προς τη Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας. Πρόκειται για οφειλή που αντιστοιχεί σε ενόικιο στη Φοιτητική Στέγη στη Λάρισα, για το δωμάτιο στο οποίο έμενε. Ένα δωμάτιο με υγρασία, με σοβάδες να αποκολλούνται και να πέφτουν, ένα δωμάτιο το οποίο ενάμιση μήνα δεν είχε καν νερό...

Ρεπορτάζ: ΕΛΕΝΗ ΧΑΝΟΥ

Τον περασμένο Νοέμβριο ήταν ο Λαυρέντης Κουρελάς από τη Ζαγορά, φοιτητής του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Λάρισας (πρώην ΤΕΙ) που γινόταν «όμιλος» χρέους 150 ευρώ στη φοιτητική εστία Λάρισας και δεν μπορούσε να πάρει το πτυχίο του, μολονότι είχε τελειώσει με επιτυχία τον κύκλο των σπουδών του. Τώρα είναι η Ελισάβετ Μάτσω από το Χρυσό Σερρών, αριστούχος τελειοφοιτήτρια του τμήματος Νοσηλευτικής και μέλος πολύτεκνης οικογένειας, από την οποία στερούντο το πολυπόθητο χαρτί ως μέσο πίεσης για να αποπληρώσει την οφειλή της στη φοιτητική λέσχη, που αφορά σε ποσό 270 ευρώ. Η ίδια και η πολύτεκνη οικογένειά της αδυνατούν να καταβάλλουν το συγκεκριμένο ποσό, καθώς αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, με αποτέλεσμα η αριστούχος φοιτήτρια μην μπορεί να αποφοιτήσει.

Η Ελισάβετ Μάτσω, όπως αναφέρει στον ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ, εισήχθη στο τμήμα Νοσηλευτικής (πρώην ΤΕΙ), τον Σεπτέμβριο του 2017. Αρχικώς δεν ήταν δικαιούχος φοιτητικής εστίας, βάσει οικογενειακών εισοδημάτων. Αναγκάστηκε έναν χρόνο να ηγηνούρεται από τον Βόλο, όπου νοίκιασε σπίτι η μεγαλύτερη αδερφή της, επίσης φοιτήτρια, στη Λάρισα, προκειμένου να παρακολουθεί τα μαθήματά της στη σχολή. Από το δεύτερο έτος και μετά, μίληκε στη φοιτητική εστία, νοικιάζοντας δωμάτιο και καταβάλλοντας ένα συμβολικό αντίτιμο κάθε χρόνο.

Τελείωσε με άριστα, αλλά δεν της δίνουν πτυχίο

Τις σπουδές της ολοκληρώνει πενήντα χρόνια μετά την εισαγωγή της, επειδή όπως εξήγησε, χρειάστηκε να πάρει πτυχίο ως απόφοιτος ΑΕΙ μετά τη συγκένωση του Π.Θ. με τα ΤΕΙ Λάρισας και Στερεάς Ελλάδας και επιπλέον έπρεπε να περιμένει οκτώ μήνες εξαιτίας της καρονίνιας για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού, προκειμένου να μπορέσει να κάνει την εξάμηνη πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο, ως απαραίτητο στοιχείο για τη λήψη του πτυχίου της. «Έχω ολοκληρώσει τα μαθήματα, το πρόγραμμα εξομολόγησης, την πρακτική άσκηση, είμαι αριστούχος με βαθμό 8,80 και δεν μπορώ να πάρω το πτυχίο μου», λέει με απάνωση η ίδια.

Δύσκολη η οικονομική της κατάσταση

Όταν ολοκλήρωσε όλον τον προβλεπόμενο κύκλο σπουδών, συγκέντρωσε τα δικαιολογητικά που

Η Ελισάβετ Μάτσω τελείωσε τις σπουδές της με βαθμό 8,80 άριστα αλλά πτυχίο δεν... παίρνει. Αν και αριστούχος μένει εκτός ορκωμοσίας, λόγω χρεών στη Φοιτητική Εστία

απαιτούνται και κατέθεσε αίτηση αποφοίτησης στο τμήμα της. Από το πακέτο των δικαιολογητικών λείπει η βεβαίωση της Φοιτητικής Μέριμνας ότι δεν έχει οφειλές. Το τελευταίο διάστημα συσσωρευτήκαν χρέη 270 ευρώ τα οποία η ίδια αδυνατεί να καταβάλλει, με αποτέλεσμα η Φοιτητική Μέριμνα να μην της παρέχει τη βεβαίωση και το τμήμα να μην την εντάσσει στη λίστα των φοιτητών που θα αποφοιτήσουν στα τέλη του μήνα.

«Οι γονείς μου είναι χαμηλομεσατονοί. Η μεγαλύτερη αδερφή μου προσπαθεί να κάνει τα πρώτα της βήματα στην Αθήνα, έχω έναν μικρότερο αδερφό που σπουδάζει στο ΑΠΘ και μία μικρότερη αδερφή που ηγαίνει σχολείο και χρειάζεται φροντιστήρια», εξηγεί τους λόγους της οικονομικής αδυναμίας να αποπληρώσει το δωμάτιο στη φοιτητική εστία της Λάρισας.

«Μάτσω για να σπουδάσω»

Ένα δωμάτιο που όπως επιστημαίνει η ίδια, είναι ακατάλληλο για να μένει άνθρωπος. «Είναι γεμάτο υγρασία, αποκολλούνται σοβάδες και επί ενάμιση μήνα είχα μείνει χωρίς νερό. Εβγαينا έξω από το κτίριο, στις κοινόχρηστες βρύσες για να πάρω νερό με τον κουβά να έχω για την τουαλέτα, έκανα μπάνιο σε συμφοιτητριά μου που μπορούσαν να με εξυπηρετήσουν. Εξήσα σε τριτοκομικές καταστάσεις για να σπουδάσω και τώρα μου λένε ότι αν δεν πληρώσω, δεν παίρνω πτυχίο», περιγράφει η Ελισάβετ Μάτσω.

«Νιώθω οργή και αγανάκτηση. Είναι άδικο. Έχω μάλιστα για να πάρω το πτυχίο μου και μάλιστα με άριστα. Αυτό το χαράτι πρέπει να καταργηθεί. Πριν από μένα ήταν ο Λαυρέντης, τον περασμένο Νοέμβριο, του χρόνου θα ακολουθήσουν κι άλλοι φοιτητές σαν κι εμένα και τον Λαυρέντη που δεν έχουμε να πληρώσουμε», τονίζει η Ελισάβετ Μάτσω, η οποία έχει στο πλευρό της το σύνολο των συμφοιτητών της.

Θεωρώ άδικο, κάθε Σεπτέμβριο εγώ και οι συμφοιτητές μου να περνάμε από «διαγνωσμό φτώχειας» για να πάρουμε ένα δωμάτιο στη φοιτητική εστία

Η επιστολή «γροθιά» προς τον Πρύτανη

Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελισάβετ και που αντιμετωπίσει και ο Λαυρέντης πριν από λίγους μήνες και επιλύθηκε μόνο μέσα από τη δημοσιότητα που δόθηκε, έγινε γνωστό, μέσα από επιστολή που απήλυσε η ίδια προς τον πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Μια επιστολή «γροθιά» για την «αδικία» που όπως τονίζει βιώνει:

«Με την παρούσα επιστολή μου προς τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας εκφράζω την αγανάκτηση μου γιατί ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας των εστιών με εμποδίζει να πάρω το πτυχίο μου.

Για ακόμα μια φορά ζητούν χρήματα από φοιτητές με μηδενικό ή πολύ χαμηλό εισόδημα, να πληρώσουν το «χαράτι» της φοιτητικής μέριμνας για να πάρουν το πτυχίο τους, όπως πριν κάποιους μήνες ζητούσαν χρήματα από τον συμφοιτητή μου Λαυρέντη.

Μετά από όλα όσα έχουν γίνει τις τελευταίες μέρες με το δυστύχημα στα Τέμπη νιώθω μέσα μου, οργή και αγανάκτηση γιατί ακόμα μια φορά αποδεικνύεται ότι οι στοιχειώδεις ανάγκες μας μπαίνουν σε 2η μοίρα.

Οι γονείς μου είναι χαμηλομεσατονοί και αδυνατούν να στηρίξουν οικονομικά και τα τέσσερα παιδιά που είμαστε στην οικογένεια, με εμένα και τον αδελφό μου να σπουδάζουμε, την μικρή μου αδελφή να πάει ακόμα σχολείο και την μεγαλύτερη μου αδελφή να προσπαθεί να φτιάξει τη ζωή της στην Αθήνα.

Θεωρώ άδικο, κάθε Σεπτέμβριο εγώ και οι συμφοιτητές μου να περνάμε από «διαγνωσμό φτώχειας» για να πάρουμε ένα δωμάτιο. Θεωρώ άδικο το χαράτι να είναι προϋπόθεση για να μπορεί ένας φτωχός φοιτητής να πάρει πτυχίο. Και αυτό γιατί δεν ήταν επιλογή μου να μένω σε μια τρύπα, με τοίχους μέσα στη μούκλα και με σοβάδες να πέφτουν.

Δεν ήταν δική μου επιλογή στις αρχές του εξαμήνου να μένω σε ένα δωμάτιο που μου έκομαν το νερό γιατί είχε σοβαρές βλάβες και ήταν ακατάλληλο για να μείνει άνθρωπος εκεί μέσα, αλλά εγώ αναγκάστηκα γιατί το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας θα μου άλλαζε δωμάτιο μόνο αν έβρισκα τα λεφτά να πληρώσω...

Επιλογή μου όμως ήταν και είναι απέναντι σε όλα αυτά να αγωνίζομαι για τη ζωή μου και για τους συμφοιτητές μου. Όπως αγωνίστηκε και κατάφερα να πάρω βαθμό με μέσο όρο άριστα, όπως αγωνίστηκε για τους συμφοιτητές μου στις Εστίες και στη σχολή μου για κάθε μικρό ή μεγάλο πρόβλημα, όντας εκλεγμένη και στο Δ.Σ. του συλλόγου Εστών και ΣΕΥΠ.

Γι' αυτό και ζητώ η εξελεστική αυτή διάταξη του εν λόγω κανονισμού να καταργηθεί στην πράξη αποδεικνύοντας έμπρακτα εσείς ο ίδιος ότι είστε δίπλα στους φοιτητές και τις ανάγκες τους. Περιμένω άμεση απάντηση σας.»

2. ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 19

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΟΡΙΑ

6,5 εκατ. νοικοκυριά υποβάλλουν φορολογική δήλωση

8,9 εκατ. είναι ο συνολικός αριθμός των φορολογουμένων

30 Ιουνίου 2023 λήγει κανονικά η προθεσμία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων

8 μηνιαίες δόσεις για την εξόφληση του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει από την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων

31 Ιουλίου 2023 η προθεσμία πληρωμής της πρώτης δόσης του φόρου

ΚΑΙ 12 ΑΤΟΚΕΣ ΜΕ ΚΑΡΤΑ

Εκπτώση 3% στην εφάπαξ πληρωμή φόρου εισοδήματος

Οι φορολογούμενοι που επέλεξαν να εξοφλήσουν τον φόρο εισοδήματος εφάπαξ έως τις 31 Ιουλίου 2023, αντί σε 8 ίσες μηνιαίες δόσεις, θα κερδίσουν έκπτωση 3%. Την ίδια έκπτωση δικαιούνται και οι φορολογούμενοι που θα εξοφλήσουν το φορολογικό «ραβασάκι» με την πιστωτική τους κάρτα, με την οποία θα κερδίσουν έως 12 άτοκες μηνιαίες δόσεις. Η φοροελάφρυνση αυτή περιλαμβάνεται, σύμφωνα

με πληροφορίες, σε νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών, το οποίο πρόκειται να κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή την εβδομάδα αυτή. Επίσης, στο νομοσχέδιο προβλέπεται κατάργηση του προστίμου των 100 ευρώ, σε όσους υποβάλουν εκπρόθεσμα τη φορολογική δήλωσή τους. Το νομοσχέδιο θα προβλέπει τη δυνατότητα για τέλη κυκλοφορίας ανά μήνα, την αναβίωση παλαιών ρυθμίσεων των 72 και 120 δόσεων, την

έναρξη νέων ρυθμίσεων για όσους δημιούργησαν χρέη πρώτη φορά από την ενεργειακή κρίση, την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης από το αγροτικό πετρέλαιο και την παράταση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, όπως και διατάξεις για τη διεύρυνση της χρήσης του εξωδικαστικού μηχανισμού από περισσότερους.

→ ΣΕΛΙΔΕΣ 22, 43

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 22

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ

ΒΗΜΑΤΑ

- 1 Χρόνος εργασίας σε μήνες μετά τη σύνταξη
- 2 Αθροίζουμε τις αποδοχές για τον χρόνο εργασίας
- 3 Διαιρούμε το αποτέλεσμα με τον αριθμό των μηνών και βρίσκουμε τον μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών
- 4 **0,77 X μέσος όρος αποδοχών = Ποσοστό αύξησης**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Συνταξιούχος εργάζεται το διάστημα 1.1.2016 έως και 30.6.2022

Χρόνος εργασίας: 6 έτη και έξι μήνες (18 μήνες)

Αθροισμα αποδοχών κατά τα έτη εργασίας: 20.500 ευρώ

20.500 ευρώ: 18 = 1.138,89 ευρώ

0,77 X 1.138,89 = 876,94

* Ο συντελεστής 0,77 ισχύει για εργασία έως 15 έτη

* Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό (είναι ίδιος με τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης) προστίθεται στη σύνταξη που ήδη λαμβάνει ο δικαιούχος είτε αυτή η σύνταξη έχει απονεμηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4387/2016 είτε πρόκειται για σύνταξη που επανυπολογίστηκε σύμφωνα με τον Ν.4387/2016 (νόμος Κατρούγκαλου)

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΔΙΑΤΑΞΗ

Αυξήσεις στους συνταξιούχους που εργάζονται

Το μέτρο αφορά τόσο τις περιπτώσεις που γίνεται περικοπή της σύνταξης κατά 30% όσο και τις περιπτώσεις που γίνεται αναστολή της σύνταξης

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ

Μέσα στο καλοκαίρι (κατά πάσα πιθανότητα τον Ιούνιο) πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή (με μεγάλη καθυστέρηση) η διάταξη που προβλέπει την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης των χιλιάδων συνταξιούχων που εργάζονται. Θα υπάρξει δηλαδή προσαύξηση του ανταποδοτικού μέρους της κύριας σύνταξης καθώς και της επικουρικής σύνταξής τους.

Το μέτρο αφορά τόσο τις περιπτώσεις που γίνεται περικοπή της σύνταξης κατά 30% όσο και τις περιπτώσεις που γίνεται αναστολή της σύνταξης.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, Ν. 4670/2020, οι καταβληθείσες εισφορές χρησιμοποιούνται για την προσαύξηση του ανταποδοτικού μέρους της κύριας σύνταξης και της επικουρικής σύνταξης των εργα-

Από την Τετάρτη 15 Μαρτίου θα ξεκινήσει η καταβολή των τριών πακέτων αυξήσεων και αναδρομικών

ζόμενων συνταξιούχων. Δηλαδή, ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιείται από τους απασχολούμενους συνταξιούχους μπορεί να αξιοποιηθεί για καταβολή επιπλέον ποσού στην κύρια και την επικουρική σύνταξη, τόσο στις περιπτώσεις που γίνεται περικοπή όσο και στις περιπτώσεις που γίνεται αναστολή της σύνταξης.

Ο απασχολούμενος συνταξιούχος,

2. ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 43

μετά τη διακοπή της αναληφθείσας εργασίας ή αυτοαπασχόλησης, μπορεί, κατόπιν αιτήσεώς του, να λαμβάνει επιπλέον ποσό στην κύρια και την επικουρική του σύνταξη ως εξής:

■ Για την κύρια σύνταξη χορηγείται ποσό το οποίο προκύπτει με βάση τα ισχύοντα ποσοστά αναπλήρωσης και τις συντάξιμες αποδοχές, φυσικά μόνο για το χρονικό διάστημα της απασχόλησης ως συνταξιούχου.

■ Για την επικουρική σύνταξη χορηγείται ποσό, που προκύπτει με βάση τα ισχύοντα για τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης και μόνο για το χρονικό διάστημα της απασχόλησης μετά τη συνταξιοδότηση.

Παράλληλη ασφάλιση

Στο επόμενο τρίμηνο – πριν από το καλοκαίρι – πρόκειται να έχουν εκκαθαριστεί από τον e-ΕΦΚΑ όλες οι εκκρεμείς παράλληλες συντάξεις, τις οποίες αιτήθηκαν συνταξιούχοι μεταξύ Μαΐου 2016 και Ιουνίου 2022. Το απαραίτητο λογισμικό για τις περιπτώσεις παράλληλης ασφάλισης βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία. Οι εκκρεμείς αυτές αιτήσεις δεν ξεπερνούν τις 15.000, ενώ ήδη έχει «ξεπαγώσει» η καταβολή τους, καθώς έχουν πληρωθεί κοντά στους 4.000 συνταξιούχους με παράλληλη ασφάλιση, οι οποίοι υπέβαλαν αίτηση συνταξιοδότησης από τη 13η Μαΐου έως και την 30ή Ιουνίου 2022.

Η κατηγορία αυτή προέρχεται κυρίως από τον τέως ΟΑΕΕ (έμποροι, βιοτέχνες, αυτοκινητιστές κ.λπ.) ή το Δημόσιο. Στη συνέχεια, δηλαδή κατά τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο του τρέχοντος έτους, θα εκμηδενιστεί και το στοκ των εκκρεμών αιτήσεων παράλληλης σύνταξης για τους μηχανικούς, νομικούς και υγειονομικούς. Πρόκειται για τις προσαυξήσεις στις συντάξεις ασφαλισμένων που πλήρωναν εισφορές σε δύο Ταμεία, οι περισσότεροι εκ των οποίων έχουν λάβει την πρώτη σύνταξή τους από τον Μάιο του 2016 και έπειτα. Τα χρόνια ασφάλισης σε δύο επαγγέλματα μετά το 2017 δεν έχουν προσαύξηση, αλλά ενι-

σχύουν το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης.

Πληρωμές από 15 Μαρτίου

Από την Τετάρτη 15 Μαρτίου θα ξεκινήσει η καταβολή των τριών πακέτων αυξήσεων και αναδρομικών σε 1,2 εκατ. δικαιούχους συνταξιούχους. Πρόκειται για τα αναδρομικά της επικουρικής σύνταξης (έως 8.000 ευρώ σε 40.000 δικαιούχους), οι αυξήσεις σε συντάξεις με παράλληλη ασφάλιση, καθώς και η εφάπαξ καταβολή της προσωπικής διαφοράς σε 1.112.000 συνταξιούχους που δεν έλαβαν αυξήσεις στις συντάξεις τους. Ειδικότερα:

Αναδρομικά επικουρικών συντάξεων:

Στις 15 Μαρτίου θα καταβάλει ο ΕΦΚΑ τα αναδρομικά, τα οποία ξεκινούν από 100 ευρώ και μπορεί να ξεπεράσουν τις 8.000 ευρώ, σε περίπου 40.000 συνταξιούχους, οι οποίοι περιμένουν μήνες ή και χρόνια την επικουρική τους σύνταξη και έχουν υποβάλει αίτηση έως και τον Ιούνιο του 2022 (πριν από την 1η Ιουλίου 2022). Η καταβολή των ποσών θα γίνει αυτόματα, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ενέργεια από πλευράς του δικαιούχου. Παράλληλα, άλλοι 40.000 συνταξιούχοι που περιμένουν επίσης την επικουρική τους θα δουν τη σύνταξή τους να εκδίδεται έως το τέλος του Μαρτίου.

Επίδομα προσωπικής διαφοράς:

Με την καταβολή των συντάξεων Απριλίου εξετάζεται να καταβληθεί το επίδομα προσωπικής διαφοράς σε 1,2 εκατ. συνταξιούχους. Ειδικότερα, η ρύθμιση για το επίδομα προσωπικής διαφοράς που ανέρχεται σε 200, 250 και 300 ευρώ θα περιλαμβάνεται στο φορολογικό σχέδιο νόμου του υπουργείου Οικονομικών μαζί με τις ρυθμίσεις οφειλών. Η εφάπαξ οικονομική ενίσχυση θα δοθεί ουσιαστικά στους συνταξιούχους που λόγω προσωπικής διαφοράς είτε δεν είδαν καθόλου την αύξηση του 7,75% είτε είχαν μικρότερη ωφέλεια από αυτήν.

του Βύρωνα Κοτζαμάνη

Καθηγητής Δημογραφίας, επιστημονικός υπεύθυνος του χρηματοδοτούμενου από το ΕΛΙΔΕΚ ερευνητικού προγράμματος «Δημογραφικά Προτάγματα στην Έρευνα και Πρακτική στην Ελλάδα», ΕΛΚΕ/ΕΔΚΑ-Παν. Θεσσαλίας, bkotz@uth.gr.

Οι δημογραφικές εξελίξεις στην Ελλάδα και οι προκλήσεις τους

Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά τη μεταπολεμική περίοδο έχει αυξηθεί σημαντικά (7,6 εκατ. το 1951, 10,6 το 2022, +3,0 εκατ.). Η αύξηση αυτή προήλθε αποκλειστικά από τους 20 ετών και άνω, καθώς η κατηγορία «0-19 ετών» μειώθηκε κατά 900 χιλιάδες περίπου ανάμεσα στο 1951 και το 2021 (υπενθυμίζουμε ότι ο πληθυσμός της ομάδας αυτής υπολείπεται σήμερα κατά 350 χιλ. των «65+»). Την ίδια περίοδο, οι άνω των 65 ετών και οι άνω των 85 ετών αυξήθηκαν ταχύτατα (από 520 χιλ. οι «65+» σε 2,41 εκατ., και από 33 μόλις χιλ. οι «85+» σε 390 χιλ.) με αποτέλεσμα τη γήρανση του συνολικού πληθυσμού που αποτυπώνεται και στην αύξηση της μέσης ηλικίας (30,2 έτη

το 1951 44,2 έτη σήμερα).

Την ίδια περίοδο:

— ο πληθυσμός μας έχει αστικοποιηθεί ταχύτατα, καθώς οι 2 στους 3 διαμένουν πλέον σε αστικές περιοχές (38% το 1951) και ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό (%) έχει συγκεντρωθεί σε ένα εξαιρετικά περιορισμένο τμήμα της συνολικής επιφάνειας της χώρας, με τη δημιουργία δύο μεγάλων μητροπολιτικών περιοχών (αυτών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης).

— από σχετικά «εθνικά ομοιογενής» μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (οι μη έχοντες την ελληνική υπηκοότητα το 1951 ήταν λίγες δεκάδες χιλιάδες) η χώρα συμπεριλαμβάνει σήμερα περίπου 900.000 αλλοδαπούς, η

μεγάλη πλειοψηφία των οποίων προέρχεται από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του πλανήτη μας.

— έχει αυξηθεί κατά περίπου 17 έτη ο μέσος προσδοκώμενος χρόνος ζωής στη γέννηση (γήρανση εκ των «άνω»).

— έχει περιορισθεί η γονιμότητα/γεννητικότητα (γήρανση εκ των «κάτω»), με αποτέλεσμα οι γεννήσεις το 2022 να είναι σχεδόν οι μισές από αυτές των αρχών της δεκαετίας του 1950, οι δε γυναίκες που γεννήθηκαν το 1985 να κάνουν λιγότερα παιδιά από ό,τι οι δύο προηγούμενες γενεές: αυτές που γεννήθηκαν π.χ. το 1935 έκαναν περίπου 2,25 παιδιά/γυναίκα –γύρω από το όριο αναπα-

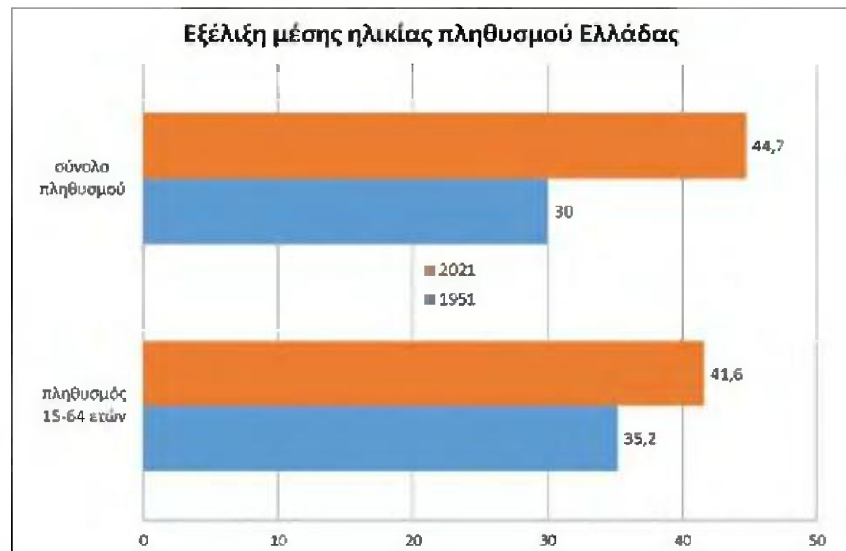
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

ραγωγής της εποχής-, ενώ αυτές που γεννήθηκαν το 1985 θα κάνουν κατά μέσο όρο 1,45 – πολύ κάτω από το όριο αυτό – έχει αυξηθεί σημαντικά ο αριθμός των θανάτων λόγω της γήρανσης (οι θάνατοι το 2020, προ της πανδημίας, είναι 2,5 περισσότεροι από αυτούς του 1951), με αποτέλεσμα το φυσικό ισοζύγιο (γεννήσεις- θάνατοι) από θετικότατο, στις αρχές της δεκαετίας του 1950, να έχει αλλάξει πλέον πρόσημο την τελευταία δεκαετία και να έχει γίνει εξαιρετικά αρνητικό (-46 χιλ. το 2020). Η τάση αυτή δεν πρόκειται να αναστραφεί και το ισοζύγιο είναι αδύνατο πλέον να αλλάξει πρόσημο τις αμέσως επόμενες δεκαετίες, κυμαινόμενο από – 45 έως -50 χιλ. ετησίως.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του δημογραφικού

1) Η υπερ-συγκέντρωση του πληθυσμού της χώρας μας σε ένα εξαιρετικά περιορισμένο τμήμα της συνολικής επιφάνειάς της και η εγκατάλειψη της υπαίθρου, καθώς τα 2/3 σχεδόν του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένα πλέον στο 7% της συνολικής επιφάνειας. Οφείλουμε όμως να σημειώσουμε ότι οι μετακινήσεις προς τα αστικά κέντρα έχουν ανακοπεί την τελευταία δεκαετία, ενώ αναδύεται ταυτόχρονα μια τάση αναστροφής τους. Η τάση αυτή όμως, ακόμα και αν ενισχυθεί με κάποια μέτρα (ενίσχυση π.χ. νέων για εγκατάσταση και δραστηριοποίησή τους στην ύπαιθρο) δεν πρόκειται να αλλάξει ριζικά τον πληθυσμιακό χάρτη της Ελλάδας τις επόμενες δεκαετίες.

2) Η ανάδυση μετά το 2010 ενός νέου κύματος μετανάστευσης (εξόδου από τη χώρα τόσο νέων Ελλήνων όσο και νέων αλλοδαπών που ήταν εγκατεστημένοι στην Ελλάδα) και η δημιουργία σημαντικών αρνητικών μεταναστευτικών ισοζυγίων μετά το 2011, παρ' όλη την εγκατάσταση στη χώρα μας την τελευταία πενταετία τμήματος των παρατύπων εισερχομένων αλλοδαπών (βλ. «προσφυγική κρίση»). Τα ισοζύγια αυτά, αν παραμείνουν αρνητικά και στο μέλλον, προστιθέμενα στα αρνητικά φυσικά ισοζύγια,

θα οδηγήσουν σε ακόμα μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού και στην επιτάχυνση της δημογραφικής γήρανσης.

3) Η μείωση του συνολικού πληθυσμού, που έχει αρχίσει ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 2000, θα συνεχισθεί και τις επόμενες δεκαετίες. Η μείωση αυτή δεν αφορά όλες τις χωρικές ενότητες της χώρας μας, καθώς καταγράφονται ήδη από τώρα (2011-21) σημαντικές διαφοροποιήσεις από τον μέσο εθνικό όρο (-3,5%). Η μείωση αυτή θα οδηγήσει αναπόφευκτα τόσο στη μείωση του πληθυσμού εργασιμής ηλικίας (των 20-64 ετών, 6,2 εκατ. σήμερα) όσο και στην αύξηση της μέσης και διάμεσης ηλικίας του. Ειδικότερα, με βάση τις διαθέσιμες προβολές, αν δεν αυξηθούν στο μέλλον τα ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού εργασιμής ηλικίας στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και δεν μειωθεί η ανεργία, αναμένεται μια σημαντική μείωση του πληθυσμού των απασχολούμενων τις επόμενες δεκαετίες.

4) Η ιδιαίτερα χαμηλή γεννητικότητα/γονιμότητα, δηλ. ο περιορισμένος και μειούμενος αριθμός γεννήσεων, οι επί 4 δεκαετίες χαμηλοί δείκτες ετήσιας γονιμότητας (<1,5 παιδιά/γυναίκα) και η συνεχιζόμενη συρρίκνωση του αριθμού των παιδιών που φέρνουν στον κόσμο οι μετά το 1960 γενεές.

5) Η προβληματική εξέλιξη της θνησιμότητας. Αν και η αύξηση των προσδόκιμων ζωής ήταν ταχύτερη στη χώρα μας τις πρώτες με-

ταπολεμικές δεκαετίες, την τελευταία εικοσιπενταετία καταγράφεται μια επιβράδυνση των ρυθμών τους. Η πιο αργή, σε σχέση με τις χώρες-μέλη της ΕΕ (προ της διεύρυνσής της το 2004 και 2007) αύξηση των κερδών σε έτη ζωής στην Ελλάδα οφείλεται, κυρίως, στη λιγότερο, σε σχέση με τις χώρες αυτές, αποτελεσματική αντιμετώπιση των δύο μεγάλων ομάδων αιτιών θανάτου (παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος και καρκίνοι), που θίγουν τις ώριμες και μεγάλες ηλικίες. Η μη αποτελεσματική δε αντιμετώπισή τους αποτελεί μια ένδειξη των αδυναμιών του συστήματος υγείας μας (ελλιπής διάγνωση-πρόληψη και περιθαλψη των χρόνιων παθήσεων).

Η υφιστάμενη κατάσταση του συστήματος αυτού και οι αδυναμίες / προβλήματά του εξηγούν ταυτόχρονα, σε μεγάλο βαθμό, και τη θέση της χώρας μας με βάση έναν άλλο δείκτη, τα έτη «υγιούς ζωής» μετά τα 65 χρόνια, καθώς μόλις το 40% των ετών αυτών μετά τα 65 στους άνδρες και το 33% στις γυναίκες διανύονται σε «καλή κατάσταση υγείας», γεγονός που είναι ανησυχητικό, ιδιαίτερα δε σε περιπτώσεις επιδημιών (όπως αυτή της COVID-19). Οι πρόσφατες εκθέσεις της ΕΕ και του ΟΟΣΑ καταγράφουν αναλυτικά τις αδυναμίες του συστήματός μας, όπως: χαμηλό ποσοστό (%) δαπανών από δημόσιες πηγές και σημαντικότερος ρόλος των ιδιωτικών δαπανών που αντι-

3. ΟΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

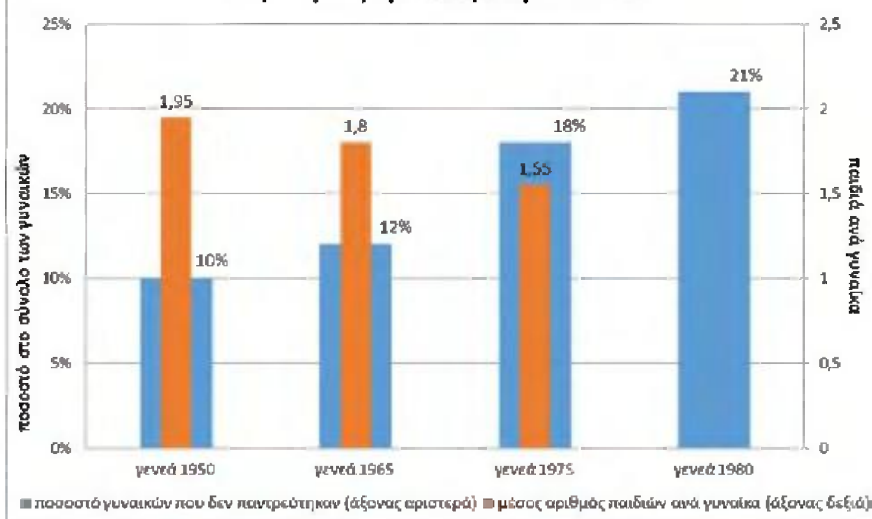
Μέσο: . . . . . ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 41

Λιγότεροι γάμοι - λιγότερα παιδιά

προσωπεύουν περισσότερο από το 1/3 του συνόλου καθώς και υψηλές άτυπες πληρωμές (δεδομένα που εγείρουν σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά την ισότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης)-περιορισμένοι πόροι για προληπτική φροντίδα (λιγότερο από το 1,5% των δαπανών υγείας)- πολύ υψηλό -το δεύτερο υψηλότερο στην ΕΕ- επίπεδο μη καλυπτόμενων αναγκών περίθαλψης- έντονη ανισορροπία στην κατανομή του εξοπλισμού και του ανθρώπινου δυναμικού στον διευρυμένο τομέα της υγείας τόσο από γεωγραφική άποψη όσο και σε σχέση με τις ειδικότητες (βλέπε και σχέση διαθέσιμων γιατρών προς νοσηλευτές)- ανεπάρκειες στη διάγνωση και αγωγή όσον αφορά τους ασθενείς που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο καρδιαγγειακών παθήσεων και μη συστηματικός προ-συμπωματικός έλεγχος για τον καρκίνο- υψηλά επίπεδα ενδοσκομομειακών λοιμώξεων- ανεπαρκέστατη ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας (το σύστημα υγείας μας βασίζεται ακόμη, κυρίως, στη νοσοκομειακή και στην εξειδικευμένη ιατρική περίθαλψη εις βάρος μιας ολοκληρωμένης πρωτοβάθμιας φροντίδας)- πολύ χαμηλές (από τις χαμηλότερες στην ΕΕ) δαπάνες για εξωσυννοσοκομειακή περίθαλψη και μακροχρόνια και προληπτική φροντίδα.

6) Η υψηλή, έντονα διαφοροποιημένη χωρικά και μη αναστρέψιμη, δημογραφική

γήρανση, η συνεχιζόμενη δηλ. αύξηση τόσο του πληθους όσο και του ποσοστού στον πληθυσμό των άνω των 65 ετών (23% σήμερα, γύρω στο 33% το 2050) και η ακόμα ταχύτερη η αύξηση του ποσοστού (%) των άνω των 85 ετών (3,6% του συνολικού πληθυσμού σήμερα, γύρω στο 7% αύριο). Υπενθυμίζουμε ειδικότερα ότι ήδη μια ενδεκάδα νομών (το 8% του συνολικού πληθυσμού της χώρας και το 22% της επιφάνειάς της) «προπορεύονται» στη γήρανση, με περισσότερους από 1 στους 4 κατοίκους τους να είναι 65 ετών και άνω, ενώ σε δύο δε από αυτούς η αναλογία είναι 1 σχεδόν στους 3, με αποτέλεσμα το ποσοστό των ηλικιωμένων τους να είναι σήμερα υψηλότερο ακόμα και από το αναμενόμενο σε εθνικό επίπεδο το 2050!!! Οδεύουμε επομένως προς μια ταχύτερη γήρανση ενός μεγάλου τμήματος της ηπειρωτικής Ελλάδας που, αν συνεχισθεί, θα υποθηκεύσει τις όποιες προσπάθειες εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Η ανακοπή του κύματος φυγής των νέων και η προσέλκυση-εγκατάσταση στις περιοχές αυτές νεανικού πληθυσμού είναι επομένως αναγκαίες, αν δεν επιθυμούμε να βρεθούμε πολύ σύντομα (και όχι το 2050) σε μια μη αναστρέψιμη πλέον κατάσταση, με ένα μεγάλο τμήμα της χώρας μας να χάνει συνεχώς πληθυσμό έχοντας 3 ηλικιωμένους στους 10 εναπομείναντες κατοίκους του, εκ των οποίων 1 στους 4 θα είναι 85 ετών και άνω.

7) Οι επερχόμενες ταχύτατες αλλαγές της δομής και σύνθεσης των νοικοκυριών των 65 ετών και άνω. Η ηλικιακή αυτή ομάδα του πληθυσμού είναι η μόνη που θα αυξηθεί τις αμέσως επόμενες δεκαετίες, καθώς θα περικλείει 750-800 χιλ. περισσότερα άτομα σε σχέση με σήμερα (2,4 εκατ.) το 2050, ενώ στο εσωτερικό της η ομάδα των «85+» από 350 χιλ. σήμερα θα ξεπεράσει πιθανότατα τις 650 χιλ. τρεις δεκαετίες μετά, αποτελώντας το 2050 πιθανότατα το 20% των «65 +» έναντι του 15,5% σήμερα. Οι μεταβολές της πορείας των βασικών δημογραφικών συνιστωσών των τελευταίων δεκαετιών (μείωση της γεννητικότητας και αύξηση της ατεκνίας, μείωση της θνησιμότητας), σε συνδυασμό με τις αλλαγές στη σύσταση και διάλυση των συμβιώσεων (γαμηλιότητα και διαζύγια) θα επηρεάσουν αναπόφευκτα και τη δομή και σύνθεση των νοικοκυριών των ηλικιωμένων στο μέλλον. Έτσι το «στενό» οικογενειακό περιβάλλον των «65 +» που έχουν γεννηθεί μετά το 1975 θα αποτελείται όλο και από λιγότερα άτομα σε σύγκριση με το αντίστοιχο αυτών που έχουν γεννηθεί τις προηγούμενες δεκαετίες, και ένα όλο και μεγαλύτερο τμήμα των μετά το 1975 γενεών, όταν φθάσουν στα 65 τους (>90% έναντι του 75% όσων γεννήθηκαν προπολεμικά, με προσδόκιμο ζωής που θα υπερβαίνει τα 25 έτη), θα είναι μόνοι. Αλλά ακόμα και όσοι θα έχουν κάποιους στο στενό οικογενειακό τους περιβάλλον, τα άτομα αυτά θα είναι πολύ λιγότερα από αυτά που είχαν γύρω τους οι προηγούμενες γενεές. Έτσι, ακόμα και αν υποθέσουμε ότι οι υπάρχοντες οικογενειακοί δεσμοί δεν ατονήσουν τις αμέσως επόμενες δεκαετίες, με δεδομένο ότι σήμερα η οικογένεια υποκαθιστά σε μεγάλο βαθμό το κράτος πρόνοιας, το διακύβευμα είναι προφανές. Το κράτος, και όχι η οικογένεια, θα κληθεί να καλύψει τις ανάγκες μεγάλου τμήματος των ηλικιωμένων αυτών, με δεδομένο ότι τα απορρόοντα κόσθη θα είναι αδύνατον να καλυφθούν από τους ίδιους (βλ. περιορισμένες δυνατότητες αποταμίευσης και χαμηλές συντάξεις).

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

του Δημήτρη Πεφάνη

Μελετώντας την κίνηση των πληθυσμών

Με αποστολή να παρακολουθεί στενά τις παγκόσμιες μεταναστευτικές ροές και τον αντίκτυπο που έχουν στην οικονομία ξεκινά το Κέντρο Πληθυσμού του ΟΟΣΑ στην Κρήτη.

Με βασικό μέλημα την παρατήρηση της δυναμικής του πληθυσμού σε παγκόσμιο επίπεδο και «πρόικα» ένα διεθνές συνέδριο για τον διάλογο και τον πολιτισμό, ξεκινά τη λειτουργία του το θεματικό Κέντρο του ΟΟΣΑ για τον πληθυσμό.

Καθώς τα ζητήματα των πληθυσμιακών μετακινήσεων και αλλαγών ανεβαίνουν στην κορυφή της κοινωνικής και οικονομικής

ατζέντας και το δημογραφικό αναδεικνύεται σε μείζονα προτεραιότητα, η πρωτοβουλία του ΟΟΣΑ βάζει την Κρήτη στον διεθνή χάρτη της έρευνας.

«Το Κέντρο Πληθυσμού του ΟΟΣΑ στην Κρήτη θα αξιοποιήσει και θα προωθήσει τις γνώσεις μας σχετικά με τη δυναμική του πληθυσμού και τη σύνδεσή του με την οικονομική ανάπτυξη», τόνισε χαρακτηριστικά κατά την υπογραφή του σχετικού μνημονίου

κατανόησης ο Ματίας Κόρμαν, γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ.

Όπως εξήγησε, «το κέντρο θα χρησιμεύσει ως κόμβος για την ανάπτυξη ικανοτήτων, τη μάθηση από ομότιμους και τον πολιτικό διάλογο», ενώ οι δραστηριότητές του θα βασιστούν σε δύο πυλώνες: ο πρώτος αφορά το Ψηφιακό Παρατηρητήριο Δυναμικής Πληθυσμού, το οποίο θα παρακολουθεί τη μεταβαλλόμενη σύνθεση και κατανομή των

Γιώργος Πρεβελάκης: Τι σημαίνει η πρωτοβουλία και γιατί επιλέξαμε την Κρήτη

Προκειμένου να προσεγγίσουμε πλησιέστερα τη λογική που πρυτάνευσε στη δημιουργία κέντρου του ΟΟΣΑ στα Χανιά για τη μελέτη των πληθυσμιακών φαινομένων, των πολιτικών για το δημογραφικό και τη μετανάστευση, καθώς και ζητημάτων που θα αφορούν τη διασπορά –με υποδομές στο Μεγάλο Αρσενάλι και το θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης», αργότερα και στα Νεώρια– μιλήσαμε με τον μόνιμο αντιπρόσωπο της Ελλάδας στον ΟΟΣΑ καθηγητή Γιώργο Πρεβελάκη, ο οποίος είχε κομβικό ρόλο στην ωρίμανση της απόφασης και τη διαμόρφωση του πλαισίου του νέου κέντρου. Τα βασικά σημεία:

Πώς και προκύπτει ενδιαφέρον του ΟΟΣΑ για ένα κέντρο αφιερωμένο στη μελέτη των προβλημάτων του πληθυσμού;

Πρώτα πρώτα, να δούμε γιατί είναι σημαντικό το θέμα των πληθυσμών. Τα τελευταία

χρόνια ασχολούμαστε με τις διάφορες κρίσεις, επομένως πασιχίζουμε να αντιμετωπίσουμε τα βραχυπρόθεσμα προβλήματα. Τα μακροπρόθεσμα προβλήματα συνεχίζουν ωστόσο να υπάρχουν. Σίγουρα ένα μακροπρόθεσμο πρόβλημα που μας απασχολεί είναι η κλιματική κρίση. Ακόμα βαθύτερο μακροπρόθεσμο πρόβλημα είναι όμως το πληθυσμιακό ζήτημα: πώς οι πληθυσμοί κατανέμονται στη γη, πώς αλλάζει αυτή η κατανομή...

... και πώς σχετίζονται αυτά με την οικονομία...

Ασφαλώς, πώς σχετίζεται το πληθυσμιακό με την οικονομική ανάπτυξη, τι μεταναστευτικά ρεύματα δημιουργούνται. Δομικά προβλήματα του μέλλοντος, αυτά τα οποία κάποια στιγμή οφείλουμε να τα αντιμετωπίσουμε κατά συνθετικό τρόπο.

Και πώς ο ΟΟΣΑ –Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, θυμίζω– ενσωματώνει στην προβληματική του το πληθυσμιακό ζήτημα τόσο, ώστε να στήνει τώρα ένα ιδιαίτερο κέντρο για το θέμα;

Τα θέματα του πληθυσμού προσεγγίζονται, διάσπαρτα, από τις διάφορες διευθύνσεις του Οργανισμού. Αυτό είναι σίγουρα χρήσιμο, όμως δεν είναι επαρκές, γιατί απαιτείται και μια συνολική, συνθετική, οριζόντια προσέγγιση. Ο ΟΟΣΑ εστιάζει όντως στην οικονομία, αλλά καλό θα ήταν να θυμόμαστε ότι η ίδια η οικονομική επιστήμη ξεκίνησε με τον Μάλθους, ο οποίος έδινε ακριβώς έμφαση στον πληθυσμό. Σημαντικό, λοιπόν, να επιστρέψουμε στις ρίζες, στις αρχές! Και να δούμε το πληθυσμιακό με συνθετική διάθεση: αυτό είναι που προσπαθεί να ξεκινήσει τώρα ο ΟΟΣΑ, με τη δημιουργία κέντρου για τη μελέτη της σχέσης ανάμεσα στην οικονομία και τους πληθυσμούς.

Βέβαια, όποιος λέει «πληθυσμιακό πρόβλημα», μετακινήσεις πληθυσμών σε παγκόσμια κλίμακα, αναγκαστικά δεν μπορεί

4. ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ

Μέσο: . . . . . ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/03/2023

Σελίδα: 43

Ο δήμαρχος Χανίων Παναγιώτης Σημανδράκης, με τον γενικό γραμματέα του ΟΟΣΑ Ματίας Κόρμαν και τον πρόεδρο του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών Συμεών Τσομώκο, υπογράφουν το μνημόνιο συνεργασίας.

πληθυσμών του κόσμου, και ο δεύτερος το «Ετήσιο Συνέδριο Κρήτης για τον Διάλογο για τον Πληθυσμό, που θα φιλοξενηθεί στα Χανιά, σε συνεργασία με το Οικονομικό Φόρουμ Δελφών», όπως χαρακτηριστικά επισήμανε ο κ. Κόρμαν κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στη χώρα μας.

Αναλυτικά, αναφορικά με το συνέδριο, όπως προβλέπεται και στο σχετικό μνημόνιο συνεργασίας, ο ΟΟΣΑ, το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών και ο Δήμος Χανίων ανακοίνωσαν την καθιέρωση του Διεθνούς Συνεδρίου Κρήτης για τον Διάλογο και τον Πληθυσμό (International Crete Conference for Dialogue on Population).

Το συνέδριο θα πραγματοποιείται σε ετήσια βάση και θα φιλοξενείται στις εγκαταστάσεις του κέντρου στην Κρήτη, ενώ θα συνοδεύεται από μια σειρά εκδηλώσεων για τα επιμέρους ζητήματα που αφορούν τις προτεραιότητές του.

Το στοίχημα του δημογραφικού και της μετανάστευσης

Βασικός πυλώνας των δραστηριοτήτων του κέντρου, αλλά και βασική πρόκληση του σύγχρονου κόσμου, είναι η παρακολούθηση και η -στον βαθμό του δυνατού- αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Στο θέμα εστιάστηκε και ο ίδιος ο κ. Κόρμαν, «χτυπώντας καμπανάκι» για το γεγονός ότι ανάμεσα στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ σημειώθηκε επιτάχυνση της γήρανσης του πληθυσμού κατά την τελευταία δεκαετία.

Γεγονός που έχει και άμεσο οικονομικό αντίκτυπο καθώς, όπως τόνισε, «οι περισ-

σότερες οικονομίες μεσαίου εισοδήματος και οι λιγότερο ανεπτυγμένες θα δουν τον πληθυσμό τους σε παραγωγική ηλικία να αυξάνεται τις επόμενες δεκαετίες».

Αντίστοιχα, το κέντρο του ΟΟΣΑ στην Κρήτη θα παρακολουθεί στενά και το ζήτημα της παγκόσμιας μετανάστευσης, σε συνδυασμό και με τον αντίκτυπο της στην οικονομία. Και αυτό γιατί, όπως τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Κόρμαν, «η μετανάστευση, εάν διαχειριστεί σωστά, μπορεί να είναι επωφελής για τις χώρες προέλευσης και προορισμού των μεταναστών. Τα δεδομένα του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι οι μετανάστες συνεισφέρουν περισσότερο στους φόρους και τις κοινωνικές εισφορές από ό,τι λαμβάνουν σε ατομικά επιδόματα». Γεγονός που με τη σειρά του αναμένεται να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης από το κέντρο του ΟΟΣΑ και το ετήσιο συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί στην Κρήτη.

παρά να δει και το θέμα της μετανάστευσης. Τα προσφυγικά-μεταναστευτικά ρεύματα. Το ζήτημα αυτό είναι εκρηκτικό: «αντέχει» λοιπόν ο ΟΟΣΑ ένα τόσο πολιτικό ζήτημα;

Ο ΟΟΣΑ, επιτρέψτε μου να θυμίσω, έχει ξεκινήσει ως οικονομικός οργανισμός, αλλά πίσω από τη δημιουργία του υπήρχε ένα πολιτικό/γεωπολιτικό ζήτημα: το πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου. Δεν είμαστε τώρα σ' αυτό το πλαίσιο. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ο ΟΟΣΑ στράφηκε πολύ περισσότερο προς την οικονομία, αγνοώντας τις πολιτικές διαστάσεις, αλλά τώρα είμαστε σε μια καινούργια εποχή: βλέπουμε την ουκρανική κρίση να έχει εισαγάγει ξανά τα γεωπολιτικά διακυβεύματα, και είναι απόλυτα λογικό ο ΟΟΣΑ να προσαρμοσθεί ξανά και να εισαγάγει εκ νέου την πολιτική διάσταση στις προσεγγίσεις του.

Τελευταία ερώτηση: η Ελλάδα πού κολλάει σ' αυτή τη συζήτηση; Πώς και ανακαλύπτει ο ΟΟΣΑ την Ελλάδα –και μάλιστα την Κρήτη, τα Χανιά–για να φιλοξενήσει τη συζήτηση του (πλανητικού, όντως) ζητήματος

Ο γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ Ματίας Κόρμαν με τον μόνιμο αντιπρόσωπο της Ελλάδας στον ΟΟΣΑ, καθηγητή Γιώργο Πρεβελάκη.

που είναι το πληθυσμιακό;

Πρέπει, θαρρώ, να ξεπεράσουμε μια προσέγγιση που θα τη χαρακτηρίζα επαρχιώτικη, όπου η Ελλάδα συμμετέχει σε διεθνείς οργανισμούς για να επωφεληθεί χωρίς να λαμβάνει πρωτοβουλίες. Είμαστε κι εμείς ένα από τα μέλη του ΟΟΣΑ, και μάλιστα είμαστε ένα από τα ιδρυτικά μέλη – και θα πρέπει όχι μόνο να ακολουθούμε, αλλά και να ηγούμεθα. Μέσα σ' αυτή τη λογική –να θυμίσω– κάναμε την προσπάθεια να επιτύχουμε την

εκλογή μιας Ελληνίδας υποψήφιας στη θέση της γενικής γραμματέως του Οργανισμού και πετύχαμε να προχωρήσουμε πολύ. Τώρα λοιπόν παίρνουμε και πάλι μια πρωτοβουλία, με το να προτείνουμε τη δημιουργία κέντρου του ΟΟΣΑ στην Ελλάδα.

... και μάλιστα στην Κρήτη...

Ένα κέντρο συνεδριακό στην Κρήτη, με τη λογική να δείξουμε τον δρόμο προς την κατεύθυνση μιας συνθετικής προσέγγισης των πληθυσμιακών ζητημάτων. Τώρα, γιατί η επιλογή της Κρήτης; Η επιλογή είναι άμεσα συσχετισμένη με τη θεματική αυτή, καθώς η Κρήτη –πέρα από τις υλικές προϋποθέσεις που συγκεντρώνει για την οργάνωση συνεδρίων– διαθέτει και έναν εξαιρετικά συμβολικό ρόλο, αφού βρίσκεται ανάμεσα σε Ευρώπη και Αφρική, δηλαδή τις δύο ηπείρους που έχουν τις πιο αποκλίνουσες δημογραφικές πορείες. Επίσης η Κρήτη είναι ένα νησί που έχει δει να περνούν πολλοί πολιτισμοί. Ένα γεωγραφικό, και συνάμα ιστορικό, σταυροδρόμι, που συμβολικά προσφέρειται απόλυτα για ένα κέντρο με τη στόχευση που είδαμε.